

Vyhodnocení navíc (mateřské a odvozené kódy) v systému EHK

Vyhodnocení navíc je služba, která spočívá v tom, že pro cykly některých programů EHK si účastníci mohou objednat zpracování dalších sad výsledků, tzv. vyhodnocení navíc. Služba je určena zejména pro větší pracoviště, která získávají výsledky některých zkoušek na více měřicích systémech (více postupy).

Tento text je určen účastníkům, kteří si pro některý cyklus EHK objednali (nebo zamýšlejí objednat) vyhodnocení navíc a detailně popisuje jednotlivé aspekty této služby.

Důležité nové pojmy

Mateřský kód	Kód účastníka, který si objednal vyhodnocení navíc (např. PCE01).
Odvozený kód	Kód ve tvaru <i>mateřský kód</i> <i>znaménko plus</i> <i>pořadové číslo</i> . Odvozený kód slouží k zadávání a vyhodnocení výsledků pro „vyhodnocení navíc“, která si mateřský kód objednal.

Princip

Jestliže si účastník pro daný cyklus objedná vyhodnocení navíc, znamená to, že může navíc zadat více sad výsledků (podle toho, kolik vyhodnocení navíc si objednal) a tyto výsledky budou standardně vyhodnoceny. Pro zadávání těchto výsledků má účastník k dispozici tzv. odvozené kódy.

Tyto odvozené kódy vznikají v aplikaci Cibule automaticky na základě toho, že si účastník (mateřský kód) objednal vyhodnocení navíc.

Příklad: Účastník s kódem PCE01 si pro cyklus KO4 objedná 2 vyhodnocení navíc. V době konání tohoto cyklu tedy bude moci zadat výsledky nejenom pro své (mateřské) pracoviště PCE01, ale ještě pro 2 další účastníky (odvozené kódy) PCE01+1 a PCE01+2. Všechny 3 takto zadané sady výsledků budou hodnoceny odděleně.

Kdy a jak odvozené kódy vznikají

Odvozený kód (kódy) Cibule založí automaticky v okamžiku, kdy začne první cyklus, pro který si mateřský kód objednal vyhodnocení navíc. Od tohoto okamžiku již odvozený kód existuje trvale. Cibule pro odvozený kód založí pouze uživatele *spravce* a přidělí mu generické heslo (viz kapitola *Přihlášení, odhlášení a časové omezení přístupu* v nápovědě k aplikaci Cibule) – tj. heslo, které má účastník vytištěné v průvodním listu.

Do odvozeného kódu nejsou zkopírováni žádní pracovníci z mateřského kódu (pokud tam nějací jsou definováni). Je plně na *spravci* zda a jak nastaví seznam pracovníků pro odvozený kód.

Jednou založený odvozený kód je následně používán ve všech cyklech, kde si mateřský kód objednal vyhodnocení navíc. Nevznikají tedy samostatné odvozené kódy zvlášť (ad hoc) pro každý cyklus, kde si mateřský kód objedná vyhodnocení navíc.

Příklad: Účastník s kódem PCE01 si objedná 2 vyhodnocení navíc pro cyklus AKS1 a 1 vyhodnocení navíc pro cyklus KD3. Cyklus AKS1 běží na jaře - na začátku tohoto cyklu Cibule pro mateřský kód PCE01 založí dva odvozené kódy PCE01+1 a PCE01+2. Na podzim, v cyklu KD3, již Cibule žádné nové odvozené kódy pro účastníka PCE01 nezaloží. Objednal si jedno vyhodnocení navíc, a proto výsledky pro toto vyhodnocení zadá pod kódem PCE01+1, který byl založen již na jaře v rámci cyklu AKS1 a v systému od té doby existuje.

Jestliže *spravce* pro odvozený kód např. změní heslo, doplní seznam pracovníků, nastaví jejich práva atd., pak toto nastavení platí trvale pro všechna použití odvozeného kódu (v jakémkoli cyklu).

Provázanost identifikačních údajů mateřských a odvozených kódů

Mezi mateřským kódem a odvozeným kódem (kódy), **platí absolutní provázanost**, tzn. že odvozený kód přebírá kompletní identifikaci mateřského kódu (název, adresa, jméno pracovníka, které se tiskne na osvědčeních atd.). Je vyloučeno, aby výsledky pro vyhodnocení navíc byly získány na jiném pracovišti (byť i stejné organizace) – **vyhodnocení navíc je určeno pro měřicí systémy umístěné na jednom pracovišti.**

Provázanost výsledků mateřských a odvozených kódů

Mezi výsledky mateřského a odvozeného kódu není žádná vazba, jsou to nezávislé (a v systému EHK nezávisle vyhodnocené) množiny výsledků.

Vyhodnocení výsledků pro odvozený kód obdrží mateřský kód v jedné obálce (závěrečná zpráva je společná), přičemž výsledky obou kódů jsou hodnoceny samostatně (jako by se jednalo o různé účastníky).

Jediný okamžik, kde se výsledky mateřského a odvozeného kódu spojí (sloučí), jsou celoroční přehledy (zkoušek i certifikátů), které účastníci dostávají na konci roku. Tyto přehledy tedy nejsou vytvářeny pro odvozené kódy, ale všechny výsledky odvozených kódů jsou přiřazeny k výsledkům mateřského pracoviště (viz závěrečná kapitola SOUHRN).

Život odvozených kódů v systému EHK

V rámci objednávek cyklů EHK žádné odvozené kódy neexistují – účastník si objednává vyhodnocení navíc a odvozené kódy vznikají automaticky v systému EHK až v okamžiku, kdy jsou potřeba. Pokud se u mateřského kódu cokoli změní (název pracoviště, odpovědný pracovník apod.), přenesou se tyto změny automaticky na všechny odvozené kódy.

Poprvé se účastník EHK setká s odvozeným kódem až v okamžiku, kdy rozbalí zásilku s cyklem, ke kterému si objednal vyhodnocení navíc – v dolní části průvodního listu (tam, kde jsou informace pro Cibuli) nalezne poznámku, že pro tento cyklus si objednal vyhodnocení navíc a informaci, pro které další (odvozené) kódy může zadávat výsledky.

Ale pozor! Výsledky pro mateřské i pro odvozené kódy lze zadávat pouze prostřednictvím aplikace Cibule, výsledky pro odvozené kódy zaslané na papíře nejsou přijímány. Jakmile pak účastník začne zadávat výsledky mateřského kódu pro tento cyklus v aplikaci Cibule, je upozorněn, že si pro tento cyklus objednal vyhodnocení navíc a jsou vypsány odvozené kódy, pro které může zadávat výsledky. Účastník zadá výsledky pro mateřský kód, pak se odhlásí a následně se přihlásí pod odvozeným kódem a zadá výsledky pro tento kód (a případně pokračuje takto dále, pokud si objednal více než jedno vyhodnocení navíc).

Objednávání vyhodnocení navíc

Účastníci si vyhodnocení navíc objednávají dle vlastní úvahy a potřeb pro jednotlivé cykly v rámci objednávky EHK na příslušný rok. Pro konkrétní cyklus si účastník může objednat nejvýše 9 vyhodnocení navíc. Vyhodnocení navíc lze také přiojednat v průběhu roku (nebo v průběhu roku zrušit objednávku), avšak nejpozději 14 dnů před začátkem cyklu, kterého se objednávka týká.

Pro vyhodnocení navíc neplatí minimální objednávka – pokud je tedy např. pro program Retikulocyty na analyzátoru povinná účast ve 2 cyklech ročně, vyhodnocení navíc si může účastník objednat pro kterýkoli z cyklů nebo si může objednat různý počet vyhodnocení navíc pro různé cykly.

Vyhodnocení navíc je možné objednat jen pro některé cykly EHK (závisí to na vhodnosti používaných vzorků, předpokladu použití automatizovaných měřicích systémů pro provádění zkoušek daného cyklu atd.). To, kde je vyhodnocení navíc k dispozici, je přehledně uvedeno v objednávce EHK na příslušný rok.

Pravidla pro výsledky zadané pro mateřské a odvozené kódy

- Zadání výsledků pro odvozené kódy není povinné.
- Výsledky zadané pro mateřské a odvozené kódy jsou zcela nezávislé (aplikace Cibule pracuje s mateřským i s odvozenými kódy tak, jako by se jednalo o samostatné účastníky).
- Pro všechny zkoušky musí účastník jak pro mateřský tak pro odvozený kód zadat **identifikaci měřicího systému** (ta se následně tiskne ve zprávách). Forma identifikace není předepsána, doporučujeme však uvést název systému a k němu buď výrobní číslo nebo inventární číslo (např. *Spekol 11, v.č. 831777*).
- Není možné vzájemně přehazovat výsledky mezi mateřským a odvozeným kódem (kódy). Neexistuje tedy způsob, jak byste Cibuli mohli přikázat, aby výsledky prvních 10 zkoušek přesunula z kódu PCE01 na kód PCE01+1. Pokud chcete takový přesun skutečně udělat (samozřejmě v době konání cyklu!), nejprve musíte výsledky u kódu PCE01 smazat a pak je zadat u kódu PCE01+1.
- Stejně jako u kteréhokoli jiného kódu účastníka si Cibule pamatuje i u odvozených kódů základní informace o zkouškách a tyto nabízí v dalších cyklech jako předdefinované hodnoty. "Nepohodlí", spočívající v nutnosti zadat pro odvozený kód identifikaci měřicího systému u každé zkoušky, je tedy třeba "vytrpět" jen při prvním zadávání výsledků této zkoušky.
- **Jak již bylo zdůrazněno, odvozený kód se nevztahuje ke konkrétnímu cyklu nebo programu EHK, ale k mateřskému kódu.** Není možné založení odvozených kódů např. zvlášť pro biochemii a zvlášť pro hematologii, nebo zvlášť pro cyklus KO1 a zvlášť pro cyklus KO2. Odvozený kód vznikne v okamžiku, kdy je poprvé potřeba, a následně se již jen používá v cyklech, kde si mateřský kód objednal vyhodnocení navíc.

Příklad: Pokud by si tedy účastník, který ve své hematologické laboratoři provozuje 3 automaty (označme je A, B a C), objednal jedno vyhodnocení navíc pro cyklus KO2 a jedno pro cyklus KO4 s tím úmyslem, že:

- v obou cyklech zadá pro mateřský kód výsledky automatu A
- v cyklu KO2 zadá pro odvozený kód výsledky automatu B
- a v cyklu KO4 zadá pro odvozený kód výsledky automatu C

tak sice může postupovat, avšak bude trpět jistým nepohodlím. Proč? Protože pro odvozený kód v cyklu KO2 zadá u jednotlivých zkoušek identifikaci automatu B. V cyklu KO4 mu při zadávání výsledků pro odvozený kód Cibule nabídne u všech zkoušek identifikaci systému, kterou zadal v cyklu KO2 (tedy systém B), a on bude identifikaci přepisovat na systém C. A v cyklu KO2 dalšího roku bude zase přepisovat systém C na B. Navíc je tuto skutečnost potřeba mít na paměti i při interpretaci statistických údajů za poslední dva roky v přílohách závěrečné zprávy.

Proto doporučujeme - pokud se pro objednání vyhodnocení navíc rozhodnete - objednat vyhodnocení navíc pro všechny systémy, které chcete do EHK zapojit.

- Protože účastník jak u mateřského, tak u odvozeného kódu uvádí u každé zkoušky identifikaci měřicího systému, je možné měřicí systémy pro jednotlivé kódy libovolně kombinovat. Není tedy například nutné, aby účastník stanovení výsledků všech zkoušek, jejichž výsledky zapíše pod odvozeným kódem, provedl na

jediném měřicím systému. Právě tak není nutné, aby se množina výsledků (zkoušek) pro mateřský a odvozený kód shodovaly. V těchto záležitostech mají účastníci EHK naprostou volnost.

Cena za vyhodnocení navíc

Za každé vyhodnocení navíc, které si účastník (tj. mateřský kód) objedná, zaplatí cenu cyklu bez vzorků (dle aktuálního ceníku). Pokud si účastník vyhodnocení navíc objednal a výsledky pro odvozený kód nezaslal (tj. nezaslal do Cibule), nebude mu vrácena cena vyhodnocení navíc, které takto „nevyužil“.

SOUHRN

Jak jsou účastníci EHK, kteří si objednají vyhodnocení navíc, z(ne)výhodněni a s čím musí počítat

Pokud si účastník pro některý cyklus EHK objedná vyhodnocení navíc, vnese to do jeho účasti v EHK následující nové prvky, které je třeba zvážit před tím, než si účastník vyhodnocení navíc objedná:

Nová vlastnost	Proč tomu tak je?
Vyhodnocení navíc je podstatně levnější než zakoupení celého cyklu pro další měřicí systém.	Odpadá platba za vzorky (použijí se několikrát), jejichž cena ve většině programů EHK představuje několiknásobek ceny zpracování dat a vyhodnocení.
Identifikaci mateřského kódu (název, adresa atd.) plně přebírají odvozené kódy.	To je druhá velká výhoda proti objednání celého samostatného cyklu – odpadá nutnost hlídat a případně upravovat identifikační údaje u více účastnických kódů.
Mateřský i odvozený kód (nebo kódy) musí kromě ostatních informací u jednotlivých zkoušek identifikovat (popsat) měřicí systém, na kterém byly získány výsledky.	Aby bylo jasné, na jakém systému v rámci jednoho pracoviště byl konkrétní výsledek získán (to je důležité nejen pro účastníka a SEKK, ale může to být užitečné též při komunikaci s akreditačními orgány a jinými partnery).
Výsledky pro mateřský i odvozený kód (nebo kódy) je nutné posílat SEKKu pomocí webové aplikace Cibule.	Jedině v Cibuli je prostor pro důležitou povinnou informaci - popis měřicího systému (a Cibule si tento popis nadále pamatuje, takže jej není nutné zadávat v dalších cyklech stejného programu stále znovu).
V rámci celoročního přehledu zkoušek jsou výsledky odvozených kódů sloučeny s výsledky mateřského pracoviště – to může být někdy výhodné a někdy nevýhodné.	Výhodné v případě, kdy případný neúspěch mateřského kódu se „rozpuští“ ve větším počtu hodnocených zkoušek (tj. když klopýtne mateřský kód, odvozené ho podrží). Nevýhodné v případě, když klopýtají odvozené kódy.
I v rámci celoročního přehledu certifikátů jsou výsledky odvozených kódů sloučeny s výsledky mateřského pracoviště – to je vždy výhodné.	Protože v tomto přehledu se zobrazují časově poslední získané certifikáty (neúspěchy se nepočítají), a proto odvozený kód nemůže mateřskému nikdy uškodit, může mu jen pomoci (svým čerstvějším certifikátem).

Poprvé zveřejněno na www.sekk.cz dne 3.9.2013

Poslední aktualizace: 17.2.2016